

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Zákazy a omezení hnojení

Podklady pro školení

Říjen 2012

Asociace
soukromého zemědělství ČR

Obsah

1. Úvod.....	3
2. Základní požadavky na používání hnojiv na celém území ČR.....	4
2.1 Vyhledávání v registru hnojiv	8
3. Nitrátová směrnice	9
3.1 Zákaz hnojení.....	9
3.2 Omezení letně-podzimního hnojení.....	10
3.3 Limity k plodinám	14
3.4 Omezení hnojení na travních porostech	16
3.5 Maximální limit organického dusíku	17
3.6 Omezení hospodaření na svažitých pozemcích	17
3.7 Omezení hospodaření u vody.....	18
3.8 Nitrátová směrnice v LPIS.....	19
3.9 Nitrátová směrnice v EPH	21
4. Omezení hnojení v ochranných pásmech vodních zdrojů.....	21
4.1 Vysvětlení PHO a OPVZ.....	21
4.2 Omezení aplikace hnojiv/pastvy v rozhodnutích OPVZ	22
5. Zvláště chráněná území	23
5.1 Národní parky a chráněné krajinné oblasti	23
5.2 Natura 2000.....	24

1. Úvod

Každý, kdo používá hnojiva, musí plnit povinnosti vyplývající ze zákona č. 156/1998 Sb., o hnojivech, a jeho prováděcích předpisů. Současně je nezbytné plnit i podmínky použití hnojiv v rámci dalších oblastí:

1. Nitrátová směrnice¹ a tzv. „malá“ nitrátová směrnice v rámci agroenvi opatření²
2. Vodoprávní rozhodnutí
3. Zákon o ochraně přírody a krajiny (zákon č. 114/1992 Sb.)
4. NATURA 2000³

Pro účely používání hnojiv a kontroly dodržování limitů jejich použití se hnojiva rozdělují ze dvou hledisek – podle zákona o hnojivech a podle nitrátové směrnice.

Hnojivo/Kal	Definice	Příklad hnojiva
Minerální hnojivo	Hnojivo, v němž jsou deklarované živiny obsaženy ve formě minerálních látek získaných extrakcí nebo jiným fyzikálním či chemickým postupem; za minerální hnojivo se považuje také dusíkaté vápno, močovina a její kondenzační a asociační produkty a hnojivo obsahující stopové živiny ve formě chelátů nebo komplexů.	NPK, LAD, LAV, síran amonný, močovina, Amofos, draselná sůl, DAM
Organické hnojivo	Hnojivo, v němž jsou deklarované živiny obsaženy v organické formě.	Průmyslové komposty, digestáty
Organominerální hnojivo	Hnojivo, v němž jsou deklarované živiny obsaženy v minerální a organické formě.	Melasové výpalky, hnojiva používaná v zahradnictví
Statkové hnojivo	Vedlejší produkt vznikající při chovu hospodářských zvířat nebo rostlinný zbytek nesklizený při pěstování kulturních plodin (zpravidla sláma), není-li dále upravován; za úpravu se přitom nepovažují přirozené procesy přeměn při skladování, mechanická separace kejdy a přidávání látek snižujících ztráty živin nebo zlepšujících účinnost živin.	Živočišného původu: hnůj, močůvka, hnojuvka, kejda, drůbeží trus, výkaly a moč hospodářských zvířat vznikající na pastvě. Rostlinného původu: sláma, řepný chrást, meziplodina a jiné zelené hnojení.
Upravené kaly z ČOV	Jedná se o kal (odpad) z ČOV nebo septiků, který je „stabilizovaný“, tj. je podroben procesu, který významně sníží obsah patogenních organismů v kalech (např. prochází biologickou, chemickou, tepelnou úpravou nebo dlouhodobým skladováním – dle vyhlášky č. 382/2001 Sb.	
Sedimenty	Jedná se o vytěžené usazeniny z rybníků, vodních nádrží a vodních toků dle vyhlášky č. 257/2009 Sb.	

Tabulka č. 1 – Rozdělení hnojiv podle zákona o hnojivech

¹ Nařízení vlády č. 262/2012 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a akčním programu

² Jedná se o minimální podmínky použití hnojiv v rámci agroenvi opatření dle přílohy č. 3 nařízení vlády ČR č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření.

³ Naturové směrnice – směrnice 2009/147/ES o ochraně volně žijících ptáků a směrnice 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin

Hnojivo	Definice	Příklad hnojiva
Nedusíkatá hnojiva	Obsah N = 0	Superfosfát, Draselná sůl, Kieserit, Pálené vápno
Minerální dusíkatá hnojiva	Minerální jednosložková a vícesložková hnojiva s obsahem N > 0	NPK, LAD, LAV, síran amonný, močovina, Amofos, DAM
Hnojiva s rychle uvolnitelným N		Ze statkových hnojiv kejda a tekutý podíl po její mechanické separaci (fugát), hnojůvka, močůvka, silážní šťávy a drůbeží trus, z organických hnojiv ⁴ např. digestáty z BPS
Hnojiva s pomalu uvolnitelným N		Ze statkových hnojiv např. hnůj skotu či prasat, koňský hnůj nebo při mechanické separaci kejdy vzniklý separát, z organických hnojiv ⁵ kompost nebo tuhá část po separaci digestátu – separát
Skliditelné rostlinné zbytky		Sláma, řepný chrást, zelené hnojení
Upravené kaly		Jedná se o kal (odpad) z ČOV nebo septiků, který je „stabilizovaný“, tj. je podroben procesu, který významně sníží obsah patogenních organismů v kalech (např. prochází biologickou, chemickou, tepelnou úpravou nebo dlouhodobým skladováním).

Tabulka č. 2 – Rozdělení hnojiv podle rychlosti uvolnitelnosti dusíku do vod (nitratová směrnice)

2. Základní požadavky na používání hnojiv na celém území ČR

Mezi základní požadavky na použití hnojiv řadíme průřezové požadavky stanovené zákonem o hnojivech a prováděcí vyhláškou č. 274/1998 Sb. Zjednodušeně lze shrnout do následujících bodů:

1. Vedení evidence hnojení
2. Rovnoměrnost aplikace hnojiva
3. Zákaz aplikace hnojiva na zamokřenou, zamrzlou nebo zasněženou půdu
4. Povinnost zapravení hnojiv na orné půdě ve stanovené lhůtě
5. Omezení použití organických hnojiv z bioplynových stanic
6. Dodržování maximálních limitů pro přísun rizikových prvků v hnojivech do půdy

1. Vedení evidence hnojení

*Každý, kdo používá hnojiva na zemědělské půdě, je povinen vést evidenci o hnojivech a pomocných látkách použitých na zemědělské půdě a lesních pozemcích (dále jen „evidence hnojení“).*⁶

⁴ Organická a organominerální hnojiva s poměrem C ku N nižší než 10

⁵ Organická a organominerální hnojiva s poměrem C ku N rovno nebo vyšší než 10

⁶ § 9 odst. 6 a 7 zákona o hnojivech

Vedení evidence hnojení je povinností ze zákona o hnojivech, ale také se jedná o jediný podklad pro kontrolu plnění některých podmínek pro poskytnutí dotací (GAEC 3, AEO). V případě nepředložení evidence hnojení kontrolnímu orgánu (ÚKZÚZ, SZIF) je kontrolní požadavek považován za porušený.

Základní požadavky na evidenci hnojení:

- Evidence hnojení musí obsahovat povinné údaje stanovené vyhláškou č. 274/1998 Sb. (*katastrální území, pozemek, plodina, použité hnojivo, datum použití, celkové množství a dávka hnojiva, přívod živin*), přitom není nezbytné používat přesný vzor uvedený v této vyhlášce, viz následující obrázek.

Evidence o použití hnojiv, statkových hnojiv, pomocných látek a upravených kalů

podnikatel v zemědělství: _____ datum narození (IČ, bylo-li přiděleno): _____
vlastník lesního pozemku: _____ IČ: _____
fyzická nebo právnická osoba provozující lesní výrobu: _____

Katastrální území ¹⁾	Pozemek ¹⁾ Lesní pozemek oddělení, porost, porostní skupina)		Plodina ²⁾		Hnojení		Hnojiva, statková hnojiva, upravené kalý (v sušině)										Pomocné látky, hnojiva se stopovými živinami	
	číslo	plocha (ha)	plocha (ha)	druh, odrůda (užitkový směr)	datum		plocha (ha)	druh nebo název	celkem (t, kg, litry)	dávka (t, kg, litr na 1 ha)	přívod živin (kg/ha)						název	dávka (kg, litr na 1 ha)
					použití	zapravení do půdy					N	P ₂ O ₅	K ₂ O	MgO	CaO	S		

¹⁾ Pokud je podnikatel v zemědělství zařazen v registru půdy podle zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, uvede v rubrice katastrální území číslo čtverce mapy a v rubrice pozemek zkrácený kód půdního bloku nebo jeho dílu.
²⁾ U trvalých travních porostů se uvede pouze zemědělská kultura travní porost.

Obrázek č. 1 – Vzor evidence hnojení dle vyhlášky č. 274/1998 Sb.

- Pokud **nemá zemědělský podnik** k dispozici výsledky rozborů obsahu živin v použitých statkových hnojivech, použijí se tabulkové údaje dle vyhlášky č. 274/1998 Sb.
- Povinnost evidence **se nevztahuje na vedlejší produkty** při pěstování kulturních rostlin, s výjimkou **slámy**. V tomto případě se údaje zaznamenají bez uvedení množství hmoty a živin. Nicméně pro účely kontroly plnění podmínky GAEC 3⁷ se doporučuje evidovat zapravení všech rostlinných zbytků a meziplodin.
- Evidence se **uchovává se nejméně 7 let** a musí být předložena na vyžádání při kontrole.
- Záznam o použití hnojiva musí **být v evidenci proveden do 1 měsíce** od ukončení jeho použití nebo skončení pastevního cyklu.
- Evidenci hnojení lze vést jak **v písemné, tak v elektronické podobě**.

⁷ Povinnost přívodu 20 % organické hmoty do půdy

2. Rovnoměrnost aplikace hnojiva

Hnojiva nesmějí být používána na zemědělské půdě, pokud jejich vlastnosti neumožňují rovnoměrné pokrytí pozemku anebo způsob jejich použití nevede k rovnoměrnému pokrytí pozemku.⁸

Jedná se o obecný požadavek, který má zamezit „likvidaci přebytečného hnojiva“, např. vylévání hnojůvky na pozemky. Je kontrolován i v rámci cross compliance SMR 5a („malá nitrátovka AEO“). Podmínka rovnoměrnosti se neuplatňuje v případě:

- **diferencovaného hnojení** na základě údajů o vlastnostech půdy nebo stavu porostu,
- **hnojení pozemku sousedícího s vodním tokem**, kde nelze hnojit 3 m od vody.

3. Zákaz použití hnojiv na zamokřenou, zamrzlou anebo zasněženou půdu

Hnojiva nesmějí být používána na zemědělské půdě, která je

- *zaplavená,*
- *přesycená vodou,*
- *pokrytá vrstvou sněhu vyšší než 5 cm, nebo*
- *promrzlá tak, že povrch půdy do hloubky 5 cm přes den nerozmrzá.⁹*

Tento požadavek neplatí při hnojení rostlinnými zbytky (sláma) a při pastvě hospodářských zvířat. Je kontrolován i v rámci cross-compliance SMR 4 („nitrátovka“) a SMR 5a („malá nitrátovka AEO“).

4. Povinnost zapravení hnojiv na orné půdě ve stanovené době

Tekutá statková a kapalná organická hnojiva aplikovaná na povrch orné půdy se musejí zapravit **do 24 hodin** od jejich aplikace.¹⁰

Tento požadavek neplatí pouze v případě, že jsou tato hnojiva aplikována do porostu hadicovými aplikátory.

Tuhá statková a organická hnojiva aplikovaná na povrch orné půdy se musejí zapravit **do 48 hodin** od jejich aplikace.¹¹ **POZOR** ve zranitelných oblastech (ZOD) na pozemcích se sklonitostí nad 10 stupňů je podmínka zpřísněna na 24 hodin od aplikace!

Tento požadavek neplatí pro vedlejší nebo hlavní rostlinné produkty (sláma, meziplodina).

5. Omezení použití organických hnojiv z bioplynových stanic

*Organická hnojiva vzniklá anaerobní fermentací při výrobě bioplynu (digestát, fugát a separát vzniklý po separaci digestátu) mohou být použita na zemědělské půdě pouze v případě, pokud jsou registrována podle zákona o hnojivech.¹² Tento požadavek neplatí, pokud je **digestát vyroben výhradně ze statkových hnojiv nebo objemných krmiv.***

⁸ § 9 odst. 2 písm. a) a b) zákona o hnojivech

⁹ § 9 odst. 2 písm. d) zákona o hnojivech

¹⁰ § 5 odst. 4 vyhlášky č. 274/1998 Sb.

¹¹ § 5 odst. 4 vyhlášky č. 274/1998 Sb.

¹² § 9 odst. 4 zákona o hnojivech

Typový digestát odpovídající typovému organickému hnojivu – č. 18.1.e) musí být vyrobený výhradně ze statkových hnojiv a objemných krmiv anaerobní fermentací a splňuje následující požadavky:

- min. 25 % spalitelných (org.) látek v sušině,
- min. 0,6 % N v sušině.¹³

Souhrnně jsou požadavky na registraci nebo ohlášení digestátů vzniklého při výrobě bioplynu uvedeny v následující tabulce. Záleží přitom na tom, zda provozovatel bioplynové stanice (dále jen BPS) sám digestát aplikuje na svých pozemcích, nebo jej prodává (uvádí do oběhu) jinému zemědělci k aplikaci.

	Digestát vyrobený výhradně ze statkových hnojiv nebo objemných krmiv		Digestát vyrobený i z jiných surovin než ze statkových hnojiv nebo objemných krmiv
	odpovídá typu 18.1 e)	neodpovídá typu 18.1 e)	
Uvedení do oběhu	ohlášení	registrace	registrace
Použití na zemědělské půdě	-	-	registrace

Tabulka č. 3 – Požadavky na provozovatele BPS nebo uživatele půdy

6. Dodržování maximálních limitů pro přísun rizikových prvků v hnojivech do půdy

Množství rizikových prvků ve hnojivu je zjišťováno laboratorními rozbory:

- Povinně** v rámci procesu registrace nebo ohlášení hnojiva, je-li takové hnojivo uváděno do oběhu (prodáváno).
- Doporučeně** u statkových a organických hnojiv, vzniklých na farmě, které nejsou uváděna do oběhu (typicky hnůj, kompost nebo typový digestát).

Jestliže pro hnojivo vyrobené a použité v rámci farmy není proveden laboratorní rozbor, dodržují se následující limity:

- **Limity u tuhých statkových a organických hnojiv (sušina nad 13 %):**
150 mg Cu a 600 mg Zn na jeden kilogram sušiny, při **maximální aplikační dávce 20 tun sušiny/ha v průběhu tří let.**
- **Limity u tekutých statkových a organických hnojiv (sušina do 13 %):**
250 mg Cu a 1 200 mg Zn na jeden kilogram sušiny, při **maximální aplikační dávce 10 tun sušiny/ha v průběhu tří let.**

¹³ Příloha č. 3 vyhlášky č. 474/2000 Sb.

Následující tabulka ukazuje skutečné množství hnojiva/ha při předpokládaných tabulkových hodnotách obsahu sušiny a rizikových prvků.

Statkové, organické hnojivo	Sušina (%)	Skutečné množství hnojiva při limitu 20 t sušiny/ha za 3 roky	Skutečné množství hnojiva při limitu 10 t sušiny/ha za 3 roky
Hnůj, kompost	23,0	87	
Drůbeží podestýlka	50,0	40	
Močůvka, hnojůvka	2,0		500
Kejda prasat	6,8		147
Kejda skotu	7,8		128
Digestát z BPS	6,0		167

Tabulka č. 4 – Maximální hnojení t/ha/3roky

2.1 Vyhledávání v registru hnojiv

Na Portálu farmáře a na internetových stránkách ÚKZÚZ je přístupný **Registr hnojiv**, kde lze vyhledávat podle hnojiva nebo podle subjektu:

- Hnojiva registrovaná u ÚKZÚZ
- Hnojiva ohlášená (typová dle vyhlášky č. 474/2000 Sb.)
- Hnojiva ES (zveřejnění v registru hnojiv je dobrovolné na základě požadavku dodavatele)
- Vzájemně uznané výrobky

Vyhledávání v Registru hnojiv dle **HNOJIVA** **SUBJEKTU**
Evidenční číslo je odlišeno následovně: s vloženým prefixem R - pro registrovaná ohlášená hnojiva; V - pro vzájemně uznané výrobky a E - pro HNOJIVA ES; tzn. hnojivo s evidenčním č. 121.

Vyhledávání hnojiva

Evidenční číslo Registrační číslo

Režim

Název hnojiva

Typ hnojiva
Chilský ledek
Krotonylidendimočovina
Neodpovídá typu

Druh hnojiva
Minerální - jednosložkové
Minerální - jen se stopovými prvky
Minerální - s druhotnými živinami

Aplikace pro veřejnost

- [Veřejný registr půdy - LPIS](#)
- [Registr přípravků na ochranu rostlin](#)
- [Data ke stažení](#)
- [Registr hnojiv](#)**
- [Registr příjemců dotací](#)
- [Registr podpor de minimis](#)
- [Registr poradců](#)
- [Evidence zemědělského podnikatele](#)
- [Katalog mapových služeb](#)

Obrázek č. 2 – Registr hnojiv v rámci Portálu farmáře

3. Nitrátová směrnice

Plnění požadavků nitrátové směrnice, tzv. akčního programu,¹⁴ je povinné na území tzv. zranitelných oblastí (dále jen „ZOD“).¹⁵ Některé vybrané požadavky musí plnit všichni žadatelé o dotace na AEO i mimo zranitelné oblasti v rámci tzv. „malé nitrátovky AEO“.

Omezení z titulu nitrátové směrnice a „malé nitrátovky AEO“ lze rozdělit do skupin uvedených v následující tabulce. Velká i malá „nitrátovka“ mají navíc kontrolní body vyplývající všeobecně ze zákona o hnojivech (velká i malá nitrátovka – zákaz hnojení na sních či podmačené půdy; malá nitrátovka – rovnoměrnost hnojení).

Podmínka	Nitrátová směrnice	Malá nitrátovka AEO	Součást kontrol Cross-compliance
Období zákazu hnojení	ANO	ANO	ANO
Omezení letně-podzimního hnojení	ANO	NE	NE
Limity k plodinám	ANO	NE	ANO
Omezení hnojení na TTP	ANO	NE	NE
Limit 170 kg N/ha celého podniku	ANO	NE	ANO
Omezení hospodaření na svazích	ANO	ANO	ANO
Omezení hospodaření u vody	ANO	ANO	ANO

Tabulka č. 5 – Přehled kontrolních požadavků velké a malé nitrátovky

3.1 Zákaz hnojení

Koho se zákaz hnojení týká?

Požadavky na dodržení zákazu hnojení jsou součástí cross-compliance, a to jednak v rámci SMR 4 (*týká se jen půdních bloků v ZOD*) a jednak v rámci SMR 5a (*týká se žadatelů AEO a všech jimi užívaných bloků*).

Podmínky uplatnění zákazu hnojení

Období zákazu hnojení závisí na začlenění pozemku do klimatického regionu, v návaznosti na pěstovanou plodinu a kategorii hnojiva z hlediska rychlosti uvolňování dusíku z hnojiva. Termíny zákazu se liší především z hlediska zařazení do klimatického regionu. **Klimatické regiony 0 až 5 jsou převážně suššího a teplejšího charakteru (= kratší období zákazu hnojení), klimatické regiony 6 až 9 jsou spíše vlhčí a chladnější (= delší období zákazu hnojení).**

Období zákazu hnojení je uvedeno v tabulce níže. Tyto termíny se neplatí pro:

- hnojení zakrytých ploch,
- výkaly a moč zvířat zanechané při pastvě na zemědělském pozemku.¹⁶

¹⁴ Nařízení vlády č. 262/2012 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a akčním programu

¹⁵ § 33 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách

¹⁶ Obdobně se podmínky nevztahují i na zimní pobyt zvířat na zemědělském pozemku.

Plodina nebo kultura	Klimatický region (první číslice BPEJ)	Minerální dusíkatá hnojiva	Hnojiva s rychle uvolnitelným dusíkem	Hnojiva s pomalu uvolnitelným dusíkem a upravené kaly
Plodiny na ORNÉ půdě (mimo travních a jetelovínotravních porostů), TRVALÉ kultury	0 – 5	1. 11. – 31. 1. (pro ozimou řepku a ozimou pšenici) 15. 10. – 31. 1. (pro ostatní plodiny)	15. 11. – 31. 1. (od roku 2014 1. 11. – 31. 1. <i>kromě kukuřice na zrno</i>)	1. 6. – 31. 7. (neplatí v případě následného pěstování ozimů a meziplodin) 15. 12. – 15. 2.
	6 – 9	15. 10. – 15. 2. (pro ozimou řepku a ozimou pšenici) 1. 10. – 15. 2. (pro ostatní plodiny)	5. 11. – 28. 2. (od roku 2014 15. 10. – 28. 2. <i>kromě kukuřice na zrno</i>)	1. 6. – 31. 7. (neplatí v případě následného pěstování ozimů a meziplodin) 15. 12. – 15. 2.
TRAVNÍ (jetelovínotravní) porosty na orné půdě, trvalé travní porosty	0 – 5	1. 10. – 28. 2.	15. 11. – 31. 1. (od roku 2014 1. 11. – 31. 1.)	15. 12. – 15. 2.
	6 – 9	15. 9. – 15. 3.	5. 11. – 28. 2. (od roku 2014 15. 10. – 28. 2.)	15. 12. – 15. 2.

Tabulka č. 6 – Období zákazu používání dusíkatých hnojivých látek na zemědělské půdě

Kde lze nalézt informace o zákazu hnojení?

Informace o období zákazu hnojení u jednotlivých půdních bloků jsou uvedeny v informativním výpisu nitrátové směrnice „podrobně – od 1. 8. 2012“ v LPIS na Portálu farmáře nebo přímo v informačním okně každého půdního bloku pod záložkou „NS“.

Způsob kontroly dodržení podmínky v EPH

Pokud zemědělec vede evidenci hnojení v aplikaci EPH, lze potom zkontrolovat plnění tohoto požadavku pomocí kontrolní sestavy „Zákaz hnojení“ (viz kap. 3.9).

3.2 Omezení letně-podzimního hnojení

Koho se omezení letně-podzimního hnojení týká?

Omezení letně-podzimního hnojení se týká výhradně **hnojení minerálními hnojivy a hnojivy s rychle uvolnitelným dusíkem** (kejda, močůvka apod.) na půdních blocích nacházejících se v ZOD, a to v období **od 15. 6. do data začátku zákazu hnojení**. Podmínka není součástí kontrol cross-compliance.

Podmínky omezení letně-podzimního hnojení

Pro účely omezení letního a podzimního hnojení se stanovují limity přísunu dusíku pro příslušné způsoby hnojení v závislosti na aplikačním pásmu do něhož je daný půdní blok či jeho část osetá jednou plodinou zařazena.

Jednotlivé způsoby hnojení se odlišují takto:

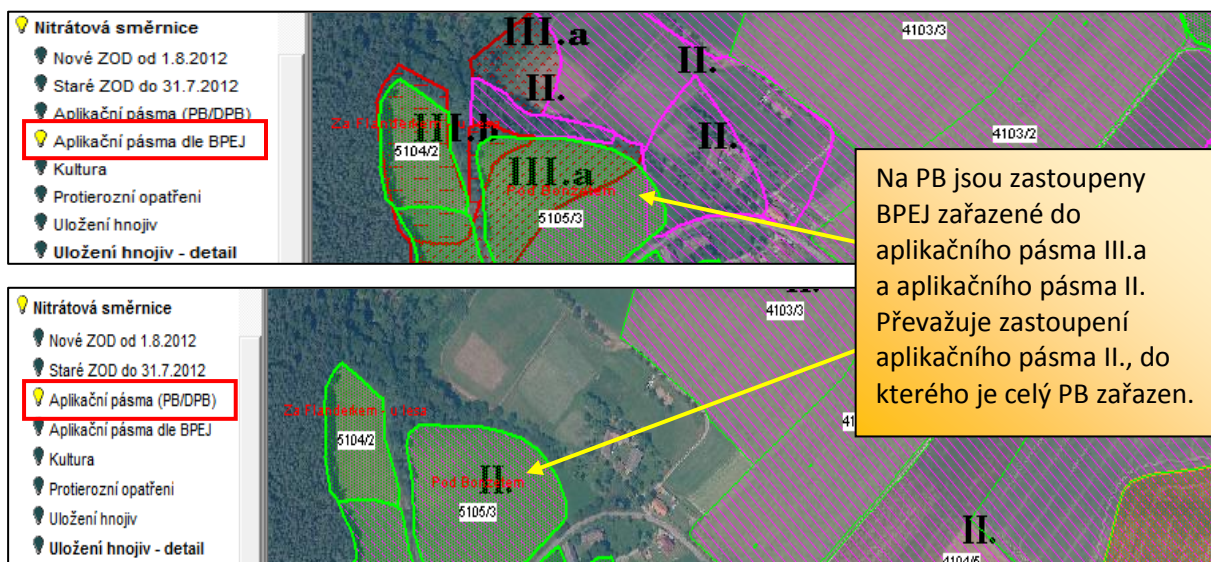
- Hnojení k ozimu po obilovině,
- Hnojení k ozimu po jiné plodině než obilovině,
- Hnojení za účelem rozkladu slámy jiné než slámy luskovin a olejnin,
- Hnojení za účelem rozkladu slámy luskovin a olejnin,
- Hnojení k meziplovinám jiným než čisté porosty jetelovin a luskovin,
- Hnojení k meziplovinám typu jetelovin nebo luskovin,
- Hnojení k jarní plodině.

Detailní popis způsobu přiřazení aplikačního pásma a limitů omezení je uveden v následujících podkapitolách.

Aplikační pásma

Zemědělská půda v ZOD je rozčleněna do tří aplikačních pásem (I., II., III.), a to podle skupin bonitovaných půdně ekologických jednotek (BPEJ) a na základě rizika ztrát dusičnanů do vod. Půdy ve III. aplikačním pásmu jsou navíc ještě rozděleny podle rizika průsaku vody na aplikační pásma III.a a III.b.

Zařazení půdního bloku do aplikačního pásma se provádí v LPIS automaticky, na principu **převažujícího zařazení BPEJ k určitému stupni aplikačního pásma**. Při stejném zastoupení různých aplikačních pásem se použije opatření pro vyšší stupeň aplikačního pásma. Jestliže na půdním bloku pěstujete více plodin, můžete každý dílčí pozemek posuzovat z hlediska zařazení do aplikačního pásma samostatně. V LPIS můžete využít jednak mapu, která zobrazuje hranice aplikačních pásem bez ohledu na hranice bloků, a jednak můžete využít zákresu tzv. zemědělských parcel, vůči kterým systém vyhodnocuje aplikační pásma samostatně.

Obrázek č. 3 – Aplikační pásma v LPIS

Informace o začlenění půdních bloků do **aplikačních pásem** je uvedena v **informativním výpisu nitrátové směrnice souhrn – od 1. 8. 2012** nebo v mapě LPIS na Portálu farmáře.

Nastavení limitů omezení

Omezení letně-podzimního hnojení se týká aplikace minerálních hnojiv a hnojiv s rychle uvolnitelným dusíkem v období 15. 6. až do data zákazu hnojení pro daný půdní blok a plodinu. Omezení se přitom týká hnojení až k následným plodinám (tj. k plodinám vysetým po stanoveném datu) nebo na podporu rozkladu slámy.¹⁷

Následující tabulka uvádí přehled limitů v závislosti na zvolený způsob hnojení, aplikační pásmo a kategorii hnojiva. Ve sloupci „MIN“ jsou limity minerálních hnojiv a ve sloupci „HRUD“ limity hnojiv s rychle uvolnitelným dusíkem.

Způsob hnojení	I. aplikační pásmo		II. aplikační pásmo		III. aplikační pásmo			
	MIN	HRUD	MIN	HRUD	III. a		III. b	
					MIN	HRUD	MIN	HRUD
OZIM PO OBILNINĚ	60	120	50	100	40	80	20	0
OZIM PO OSTATNÍCH PLODINÁCH	40	80	30	60	15	0	15	0
MEZIPLODINY (bez čistých porostů jetelovin a luskovin) ROZKLAD SLÁMY ¹⁸ (bez slámy luskovin, olejnin a jetelovin pěstovaných na semeno)	60	120	50	100	40	80	0	80
JAŘINA (HRUD se smí použít až po 1.10.)	0	120	0	100	0	100 (pouze s inhibátorem nitrifikace)	0	0

Tabulka č. 7 – Limity hnojení od 15. 6. do začátku zákazu hnojení minerály a hnojivy s rychle uvolnitelným N

Další podmínky omezení letně-podzimního hnojení

- Přívod N v daném hnojivu se započítává do limitu ze 100 % (tj. *neplatí zde podmínky z použití přívodu N k plodinám, kdy se hnojení za účelem rozkladu slámy nebere v potaz, a přívod N z hnojiv s rychle uvolnitelným dusíkem se snižuje na 60, resp. 70 %*).
- Z hlediska zařazení plodin se **za obilninu považuje i kukuřice na zrno**, v souladu s metodikou statistického zjišťování Českého statistického úřadu.
- Za meziplodinu je považován i **výdrol řepky použitý pro zelené hnojení**.
- Jednotlivé limity uvedené v tabulce nelze sčítat.

¹⁷ Nejde tedy o omezení hnojení k plodinám již pěstovaným na pozemcích k rozhodnému datu 15. 6., např. k jarním plodinám (kukuřice, mák), které v některých letech vyžadují hnojení ještě ve druhé polovině června, příp. začátkem července.

¹⁸ Za slámu se obecně považují stonky a stébla polních plodin sklizených za účelem produkce semen nebo zrna. Sláma tedy vzniká např. i po sklizni trav na semeno. Slámou jsou i zbytky po sklizni kukuřice na zrno, příp. na siláž s vysokým podílem zrna, kdy se rostliny sklízí pod palicemi, při výši strniště nad 40 cm. Při použití této technologie zůstává ve stoncích na poli 5 – 10 t hmoty o sušině nad 35 %, jejíž rozklad je vhodné podpořit dodáním dusíku ve hnojivech.

- Aplikace kejdy a dalších hnojiv s rychle uvolnitelným dusíkem k následným jarním plodinám je umožněna i v aplikačním pásmu III.a, avšak pouze při použití inhibitoru nitrifikace (registrovaný pomocný přípravek, např. Piadin). Při tomto způsobu použití dochází v kritickém podzimním období k omezení nitrifikace a tím k podstatnému omezení tvorby dusičnanového dusíku.

Co je povoleno	Příklad z praxe
Je povoleno dělení aplikací v rámci jednoho způsobu hnojení, při stejné kategorii hnojiva (jedno okénko v tabulce).	<u>Aplikační pásmo I, Pěstování řepky po ječmeni, Limit HRUD 120 kg N/ha</u> : Po sklizni ječmene (sklizena i sláma) byla na pole vyvezena močůvka skotu v dávce 28 t/ha (70 kg N/ha). Z limitu N pro HRUD zbývá 50 kg N/ha. Před zasetím řepky byla aplikována ještě kejda prasat v dávce 10 t/ha (50 kg N/ha). Limit N byl využit beze zbytku.
Je povolena kombinace aplikace mezi minerálními hnojivy a hnojivy s rychle uvolnitelným dusíkem, v poměru aplikovaného dusíku 1:2, v rámci jednoho způsobu hnojení (mezi dvěma sloupci, v rámci jednoho řádku). ¹⁹	<u>Aplikační pásmo I, Pěstování řepky po ječmeni, Limit HRUD 120 kg N/ha, Limit MIN 60 kg N/ha</u> : Po sklizni ječmene (sklizena i sláma) byla aplikována kejda v dávce 25 t/ha (80 kg N/ha). Z limitu N zbývá 40 kg N/ha v HRUD nebo 20 kg N/ha v MIN. Nedočerpané množství dusíku bylo využito k hnojení následující ozimé řepky minerálem NPK15-15-15 v dávce 130 kg/ha (19,5 kg N/ha). Limit N byl využit beze zbytku.
Je povoleno dělení dávek mezi způsoby hnojení se stejnými povolenými dávkami, při stejné kategorii hnojiva (mezi dvěma řádky, v rámci jednoho sloupce).	<u>Aplikační pásmo II, Pěstování meziplodiny po ječmeni, Limit HRUD k meziplodině 100 kg N/ha, Limit HRUD k jařině 100 kg N/ha</u> : Po sklizni ječmene byla vyseta meziplodina, na níž bylo hnojeno kejdou skotu v dávce 20 t/ha (64 kg N/ha). Při zaorání meziplodiny na podzim je 10.11. (klim. region 0-5) hnojeno kejdou skotu v dávce 10 t/ha (32 kg N/ha).
Je povolena kombinace mezi minerálními hnojivy a hnojivy s rychle uvolnitelným dusíkem v poměru aplikovaného dusíku 1:2, a to v rámci různých způsobů hnojení se stejnými povolenými dávkami při zachování poměru dávky mezi MH a HRUD 1:2 (mezi dvěma sloupci, v rámci dvou řádků). V případě použití hnojiv k podpoře rozkladu slámy ²⁰ je navíc možné použít nejvýše 20 kg N/ha ke hnojení ozimých plodin, následujících po obilnině.	<u>Aplikační pásmo II, Pěstování řepky po ječmeni, Limit MIN na slámu 50 kg N/ha, Limit MIN k plodině 50 kg N/ha</u> : Po sklizni ječmene bylo na podporu rozkladu slámy aplikováno hnojivo DAM 390, v dávce 100 l/ha (39 kg N/ha). Z limitu N zbývá 11 kg N/ha v MIN nebo 22 kg N/ha v HRUD. Protože bylo hnojeno DAMem na slámu, lze pro hnojení řepky ještě přidat 20 kg N/ha. Použití této dávky se, vzhledem k její výši, předpokládá zejména v minerálních hnojivech (NP, NPK). Přepočet podle účinnosti N pro použití hnojiv s rychle uvolnitelným dusíkem se zde tedy již neuplatňuje. V našem případě bylo na podzim hnojeno NPK15-15-15 v dávce 200 kg/ha (30 kg N/ha).

Tabulka č. 8 – Specifika hnojení od 15. 6. do začátku zákazu hnojení minerály a hnojivy s rychle uvolnitelným N

¹⁹ Předpokladem je, že jeden kg N v minerálním hnojivu (MH) odpovídá, z hlediska účinnosti v tomto období, přibližně dvěma kg N v hnojivu s rychle uvolnitelným dusíkem (HRUD).

²⁰ Za hnojení na podporu rozkladu slámy se považuje přímé i následné hnojení do doby předseťové přípravy pro následující ozimou plodinu nebo do začátku období zákazu hnojení (lze tedy zapravit slámu a až potom následně hnojivo).

Způsob kontroly dodržení podmínky v EPH

Pokud zemědělec vede evidenci hnojení v aplikaci EPH, lze potom zkontrolovat plnění tohoto požadavku pomocí kontrolní sestavy „Omezení hnojení 2012“ (menu Kontrolní sestavy/Omezení hnojení).

3.3 Limity k plodinám

Koho se týkají limity k plodinám?

Limity hnojení k plodinám se týkají pouze pozemků nacházejících se v ZOD. Podmínka je součástí cross-compliance SMR 4.

Podmínky omezení hnojení k plodinám

K jednotlivým plodinám byly stanoveny maximální limity přívodu dusíku hnojením. **Limity** se u většiny plodin hodnotí **za tzv. hospodářský rok** a vždy za konkrétní pozemek samostatně. Započítává se tedy např. i letní předseťové hnojení k ozimé řepce, která se bude sklízet až v příštím roce. Při pěstování více plodin po sobě, např. zelenin s krátkým vegetačním obdobím, se limity jednotlivých plodin hodnotí samostatně. Pro započítávání přívodu N k plodině se uplatňují následující pravidla:

- **Dusík použitý k podpoře rozkladu slámy nebo k meziplodině se nezapočítává** do limitu přívodu dusíku pro následně pěstovanou plodinu.
- Pro účely hodnocení limitu hnojení se započítává
 - o **40 % přívodu celkového dusíku** u hnojiv s pomalu uvolnitelným dusíkem a upravených kalů,
 - o **60 % přívodu celkového dusíku** pro hnojiva s rychle uvolnitelným dusíkem,
 - o **70 % přívodu celkového dusíku** u kejdy prasat a digestátu z bioplynové stanice (příp. jejich tekutých podílů po mechanické separaci).
- Pro účely hodnocení limitu hnojení se zohledňuje pouze přímé působení dusíku v prvním roce po použití uvedených statkových, organických a organominerálních hnojiv, popřípadě upravených kalů.
- Pro určení přívodu dusíku do půdy ve statkových hnojivech živočišného původu se použijí údaje zjištěné vlastními rozbory, nejsou-li k dispozici, pak se použijí údaje z přílohy č. 2 vyhlášky č. 274/1998 Sb.
- Při pěstování plodin ve směsích je limit určen nejvyšším limitem plodiny ve směsi.
- Plodiny v tabulce neuvedené limit nemají, hnojí se podle jejich potřeby na konkrétních stanovištích a podle pěstitelských podmínek.

Limity k plodinám, včetně vyznačení změn (tučně) oproti limitu uplatňovanému do hosp. roku 2011/2012, jsou uvedeny v následující tabulce.

Plodina	Limit hnojení* v kg N/1 ha	Odpovídající výnos	Plodina	Limit hnojení* v kg N/1ha	Odpovídající výnos	Plodina	Limit hnojení* v kg N/1 ha
pšenice ozimá	220 190	7,7	brambory průmyslové rané	220 120	25,0	zelí	250
pšenice jarní	160 120	5,5	cukrovka	220 210	70,0	květák	220
žito ozimé	150 120	6	krmná řepa	200 150	70,0	brokolice, mrkev	200
ječmen ozimý	180 140	6,7	řepka ozimá	240 230	4,5	kapusta, celer	180
ječmen jarní	150 110	6	slunečnice	160 140	2,9	kedluben, zelí pek., kapusta	150
oves	150 120	4,8	mák	120 85	1,2	cibule, pór, pažitka, okurky sal., petržel	120
triticale	160 140	6,1	len	100 80	2,0	okurky nak., špenát, salát,	100
kukuřice na zrno	260 230	11	kukuřice na siláž	260 230	60	ředkvička, řepa, petržel koř.	80
luskoviny	70 30		jetel**	0 40		kopr, hrách, fazol	60
brambory sadbové	170 140	30	vojtěška**	0 40		česnek	30
brambory konzumní ostatní	200 180	40	trávy na orné půdě	200	10	trvalé travní porosty	160
* V limitu hnojení je započítán celkový dusík z minerálních hnojiv a podíl dusíku využitelného pěstovanou plodinou ze statkových hnojiv živočišného původu a z org. a organominerálních hnojiv, popř. upravených kalů. ** Limit se vztahuje k celkové dávce za všechny roky pěstování. Do uvedeného limitu se nezapočítává případné hnojení krycí plodiny do doby její sklizně.							

Tabulka č. 9 - Limity hnojení jednotlivých plodin (s vyznačením změn)

Možnost překročení limitů

Uvedené limity lze překročit jen v I. a II. aplikačním pásmu, a to pouze v případech, kdy navýšení hnojení procentuálně odpovídá navýšení výnosu plodiny. Odpovídající výnos plodiny na zemědělském pozemku, ke kterému směřuje navýšení hnojení, je pro účely kontroly dokládán:

- **údaji z vlastní evidence zemědělského podniku o výnosech na konkrétních pozemcích za posledních 5 let.** Nadlimitních výnosů s potřebným procentickým navýšením musí být dosaženo alespoň v polovině případů předložené časové řady.
- **údaji dle agrochemického zkoušení zemědělských půd (AZZP)** anebo údaje získanými podle jiných postupů diagnostiky výživného stavu půd a rostlin. Výsledky AZZP, jako podpůrný údaj o vysoké úrodnosti půdy, jsou dostupné k jednotlivým půdním blokům v Portálu farmáře v aplikaci LPIS. Dokladem pro zdůvodnění překročení limitu může být např. i rozbor rostlin a půd na obsah dusíku, charakterizující momentální výživný stav porostu nebo půdy na daném pozemku.

Způsob kontroly dodržení podmínky v EPH

Pokud zemědělec vede evidenci hnojení v aplikaci EPH, lze potom zkontrolovat plnění tohoto požadavku pomocí sestavy Souhrnné aplikace dle období – volba období od 1. 7. do 30. 6. následujícího roku. Přísun N sleduji ve sloupci „Přepoč. N/ha“ (přívod N z aplikací za účelem rozkladu slámy je nutné pro aplikace odpočítat manuálně).

3.4 Omezení hnojení na travních porostech

Koho se omezení týká?

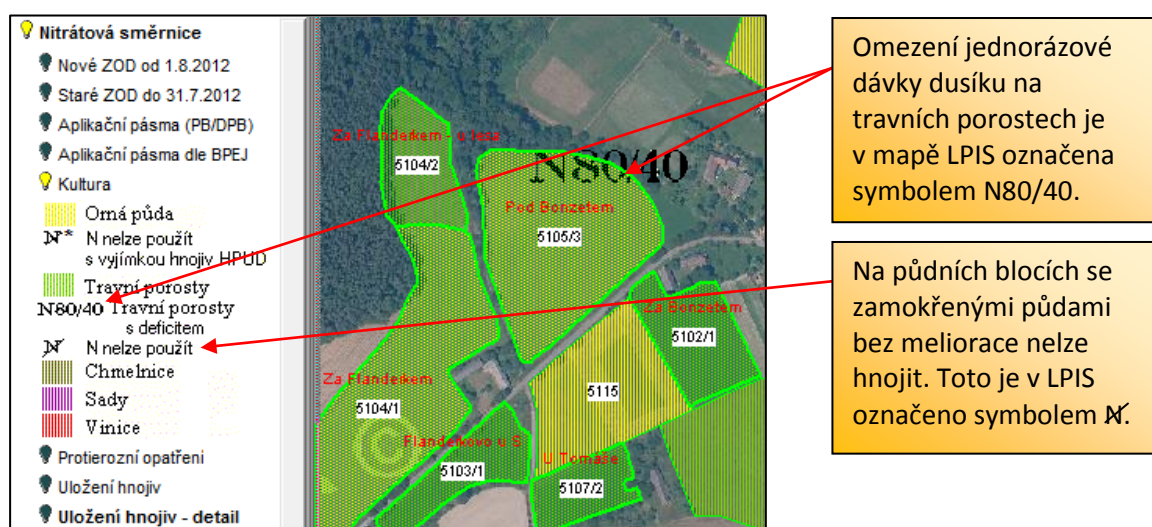
Požadavek na omezení hnojení trvalých travních porostů se týká jen půdních bloků nacházejících se v ZOD. Požadavek není součástí kontrol cross-compliance.

Podmínky omezení hnojení na TTP

- Zákaz hnojení – travní porosty v ZOD se zamokřenými půdami (HPJ²¹ 65 až 76), pokud nebyly odvoděny.
- Omezení hnojení – jednorázová dávka u hnojiv s rychle uvolnitelným dusíkem 80 kg celkového N/ha a u minerálních hnojiv 40 kg N/ha:
 - o travní porosty v ZOD se zamokřenými půdami (HPJ 65 až 76), pokud byly odvoděny,
 - o travní porosty v ZOD na mělkých půdách nebo na půdách s nevyvinutým půdním profilem (HPJ 37 až 39),
 - o travní porosty nad 7 ° sklonitosti.

Do uvedené dávky se nezapočítají výkaly ani moč zanechané hospodářskými zvířaty při pastvě nebo jiném pobytu na pozemku.

Informace o tom, zda se na půdním bloku nacházejí půdy zamokřené, mělké nebo s nevyvinutým půdním profilem, či zda je na půdním bloku provedena meliorace, lze zjistit z informativního výpisu nitrátové směrnice nebo přímo z mapy LPIS. Půdní blok je zařazen jako „deficitní“ v případě, že se půdy zamokřené, mělké, s nevyvinutým půdním profilem nebo svažité nad 7 ° nacházejí na výměře větší než 50 % výměry půdního bloku.

Obrázek č. 4 – Zobrazení zákazu/omezení hnojení na TP v LPIS

²¹ Hlavní půdní jednotka, 2 a 3. číslice pětimístného kódu BPEJ

Způsob kontroly dodržení podmínky v EPH

Pokud zemědělec vede evidenci hnojení v aplikaci EPH, lze potom zkontrolovat plnění tohoto požadavku pomocí kontrolní sestavy „Zákaz hnojení“.

3.5 Maximální limit organického dusíku

Koho se omezení týká?

Požadavek na maximální limit organického dusíku za zemědělský podnik se týká každého zemědělského podniku, který alespoň jedním blokem se nachází v ZOD. Požadavek je součástí kontrol cross-compliance SMR 4.

Princip limitu

Roční limit přívodu organického dusíku je stanoven na 170 kg/ha. Do tohoto limitu se započítává organický dusík živočišného původu, obsažený nejen ve statkových, organických, příp. organominerálních hnojivech, ale také v upravených kalcích používaných na zemědělské půdě. **Limit se hodnotí v průměru celého podniku** (*i v případě, že se podnik nenachází celý ve zranitelné oblasti*), ale do výpočtu se zahrnou pouze pozemky vhodné k aplikaci uvedených hnojivých látek. Přitom se vychází z průměrné výměry zemědělské půdy podniku v daném kalendářním roce, zjištěné z výměr vždy k poslednímu dni v měsíci. Na jednotlivých pozemcích je možné limit 170 kg N/ha překročit.

Způsob kontroly dodržení podmínky v EPH

Pokud zemědělec vede evidenci hnojení v aplikaci EPH, lze potom zkontrolovat plnění tohoto požadavku pomocí kontrolní sestavy „Roční limit N“.

3.6 Omezení hospodaření na svažitých pozemcích

Koho se omezení týká?

Omezení hospodaření na svazích se týká jak půdních bloků v ZOD, tak i půdních bloků u žadatelů AEO. Podmínka zákazu pěstování širokořádkových plodin na PB se sklonitostí nad 7 ° do 25 metrů od vody je kontrolována v cross compliance v SMR 4 a v SMR 5a. Podmínka zákazu hnojení na orné půdě nad 10 ° je kontrolována v cross-compliance v SMR 5a.

Principy omezení hospodaření na svazích

Nově od 1. 8. 2012 je podmínka omezení hospodaření na svazích v rámci nitrátové směrnice totožná s podmínkami GAEC č. 2 (protierozní opatření s využitím SEO a MEO ploch), a to s jedinou výjimkou, kdy navíc ve zranitelných oblastech bez ohledu na vymezení SEO a MEO ploch platí **zákaz pěstování širokořádkových plodin na pozemcích se sklonitostí nad 7 °, jejichž jakákoliv část se nachází ve vzdálenosti menší než 25 m od útvaru povrchových vod.**

Protože se nyní může vyskytnout situace, kdy se na půdním bloku/zemědělské parcele potkají podmínky omezení pěstování pro SEO, MEO, sklonitosti a vzdálenosti od vody, je v LPIS problematika eroze řešena komplexně jak pro podmínku GAEC č. 2, tak pro nitrátovou směrnici. Zemědělec se tak dozví při průniku obou podmínek na bloku, co má přesně dodržovat.

Dalším požadavkem akčního programu na svažitých půdách je **zákaz hnojení na zemědělských pozemcích s ornou půdou se sklonitostí převyšující 10 °, s výjimkou hnojiv s pomalu uvolnitelným dusíkem, zapravených do půdy do 24 hodin po jejich použití**. Toto se nevztahuje na ponechané sklíditelné rostlinné zbytky.

3.7 Omezení hospodaření u vody

Koho se omezení týká?

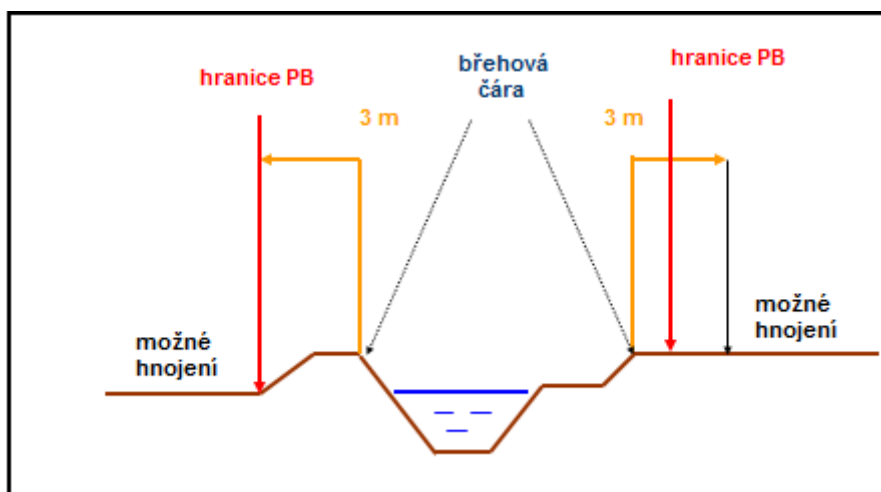
Omezení hospodaření u vody se týká jak půdních bloků v ZOD, tak i všech půdních bloků žadatelů AEO. Požadavek na dodržení 3m nehnojeného pásu v okolí vod je také standardem GAEC č. 11 a je součástí SMR 4 a SMR 5a, tudíž jej musí dodržovat všichni žadatelé o plošné dotace.

Principy omezení hospodaření u vody

Při hnojení pozemků se musí dbát na to, aby se do povrchových vod nedostala nejen minerální hnojiva, ale ani organické látky obsažené např. v kejďě, digestátu, močůvce, hnojůvce a silážních šťávách.

Omezení se týkají pozemků přímo sousedících s útvary povrchových vod:

- **Základním požadavkem je zachování ochranného pásu nehnojené půdy o šířce nejméně 3 m od břehové čáry.** V tomto pásu nelze aplikovat jakákoliv hnojiva, výjimkou je ponechání sklíditelných rostlinných zbytků. Rovněž se tento požadavek nevztahuje na pastvu hospodářských zvířat, tj. ohradník může být postaven až na břehovou čáru. Nicméně je nutné dbát na to, aby zvířata neznečistila nebo nerozšlapala koryto vodního toku, což by mohlo být ze strany ČIŽP klasifikováno jako ohrožení jakosti vody.
- **Dalším omezením je zákaz hnojení tekutými hnojivy s rychle uvolnitelným dusíkem v pásu do 25 m od útvaru povrchových vod, na pozemcích se sklonitostí převyšující 7 °.** Jedná se především o hnojení kejdou, močůvkou nebo digestátem z BPS.
- Útvar povrchových vod je pojem stanovený ve vodním zákoně a zahrnuje vymezené soustředění povrchové vody v určitém prostředí, např. v jezeru, ve vodní nádrži nebo v korytě vodního toku. Vodním tokem se podle § 43 vodního zákona rozumí povrchové vody tekoucí vlastním spádem v korytě trvale nebo převažující část roku. V pochybnostech o tom, zda jde o vodní tok, rozhoduje vodoprávní úřad.
- Břehová čára je určena hladinou vody, která zpravidla stačí protékat tímto korytem, aniž se vylévá do přilehlého území.

Obrázek č. 5 – Grafické zobrazení 3m nehnojeného pásu

3.8 Nitrátová směrnice v LPIS

V LPIS existují pro každého zemědělce pomůcky, které přibližují podmínky nitrátové směrnice do konkrétních podmínek na daném podniku. Jedná se o:

- **souhrny požadavků vztahujících se k zemědělskému podniku,**
- **konkrétní požadavky vztahující se ke každému půdnímu bloku.**

Souhrny požadavků za celý zemědělský podnik se použít ze záložky „Tisky“ na informačním panelu uživatele.

- **Souhrnné výpisy** slouží pro rychlý přehled, jsou na něm vypsány půdní bloky jednotlivě za sebou a opatření nitrátové směrnice jsou označena kódy. Význam kódů opatření je uveden na konci výpisu.
- **Podrobné výpisy** jsou koncipovány tak, že pro každou kulturu jsou seskupeny půdní bloky, pro něž platí totožný soubor omezení. Tento výpis poskytuje uživateli ucelený text omezujících opatření. Zároveň tento výpis obsahuje legendu pro mapu nitrátové směrnice.
- **Uložení statkových hnojiv** je výpis zobrazující přehled půdních bloků s uvedením údaje o možnosti uložení hnojiv na zemědělské půdě.

Výpisy lze tisknout buď s identifikací půdních bloků, nebo také s názvy zemědělských parcel, což by mělo usnadnit práci s tisky pro uživatele, kteří mají pojmenované půdní bloky. V případě, že jsou půdní bloky rozděleny na více zemědělských parcel (zakresleny v LPIS a zakres byl použit pro výměru parcely), napočítávají se opatření nitrátové směrnice i ve vztahu k zemědělským parcelám.

Pro zemědělce, kteří mají povinnost plnit „malou nitrátovku AEO“, byl v LPIS připraven souhrn požadavků vztahujících se k zemědělskému podniku. Tento přehled lze zobrazit ze záložky „Tisky“.

Uživatel: 41898 JI: 1000011038
 IDSZR: 1000148820
 Obchodní jméno (PO): AGROPLAST KOBYLY a.s.
 Adresa: Kobylky 93, 46345

PB/DPB | Podrobné | Zem.parcely | Areály | Tisky | v evidenci | Řízení

Hospodářství | Hnojště | Dotace

Typ výstupu: PDF Identifikace: názvy parcel

Po prokliku záložky Tisky lze nastavit typ výstupu (PDF, EXCEL).

Nitrátová směrnice

Tisknout	1)	Nitrátová směrnice souhrn - od 1.8.2012
Tisknout	2)	Nitrátová směrnice podrobně - od 1.8.2012
Tisknout	3)	Uložení statkových hnojiv - od 1.8.2012
Tisknout	4)	Podmínky na ochranu vod v rámci AEO EAFRD - od 1.8.2012
Tisknout	5)	NS zakresl. zem.parcel souhrn - od 1.8.2012
Tisknout	6)	NS zakresl. zem.parcel podrobně - od 1.8.2012
Tisknout	7)	NS zakresl. zem.parcel - Uložení statkových hnojiv - od 1.8.2012
Tisknout	8)	NS zakresl. zem.parcel - Podmínky na ochranu vod v rámci AEO EAFRD - od 1.8.2012
Tisknout	9)	Přehled opatření Nitrátové směrnice souhrn - do 31.7.2012
Tisknout	10)	Přehled opatření Nitrátové směrnice podrobně - do 31.7.2012
Tisknout	11)	Přehled opatření Podmínek na ochranu vod v rámci AEO EAFRD - do 31.7.2012

Zobrazit lze současné znění požadavků nitrátové směrnice ke stanovenému datu podle PB nebo zakreslených zemědělských parcel.

Zobrazit lze také znění požadavků platných do 31. 7. 2012.

Obrázek č. 6 – Záložka Tisky v LPIS

Popisné informace k NS lze zobrazit na informačním panelu každého půdního bloku pod záložkou „NS“. Opatření lze vybírat v sekcích **NS 2008** (platná do 31. 7. 2012) a **NS 2012** (platná od 1. 8. 2012). Jednotlivé sekce sbalíte/rozbalíte kliknutím na ikony ▲ / ▼.

PB/DPB: 2201/1 (690-0990)

Základní | Podrobné | Zem.parcely | NS | Hnojště | Klasif. | Dotace | Katastr | KP | Eroze

Vazby | AZPP | OPVZ | GHU | Historie | Změny | Log

NS 2012 - od 01.08.2012

Výměra ve zranitelné oblasti: 4.22 ha

Zařazen do nitrátové zranitelné oblasti: ano

+	Zákaz hnojení	N4
+	Omezení aplikace hnojiv	M2, M12+
+	Uložení hnojiv na ZP	Q4
+	Střídání plodin	O3
+	Omezení u vody	R2

Překryv Kategorie eroze

Opatření pro osevy mezi 1.7.2012 až 30.6.2013

0.39 ha	Silně ohrožené
1.33 ha	Mírně ohrožené
2.5 ha	Neohrožené

A2B2: Na části půdního bloku se vyskytuje plocha silně erozně ohrožené půdy a na části plocha mírně erozně ohrožené půdy, a proto musí být pěstovány plodiny tak, aby byly splněny následující podmínky:

I. na plochách se silně erozně ohroženou půdou:

- Nesmí být pěstovány širokořádkové plodiny kukuřice, brambory, řepa, bob setý, sója a slunečnice,
- Porosty obilnin a řepky olejné budou zakládány s využitím půdoochranných technologií, zejména setí do mulče, nebo bezorebné setí. V případě obilnin nemusí být dodržena podmínka půdoochranných technologií při zakládání porostů pouze v případě, že budou pěstovány s podsevem jetelovin.

II. na plochách s mírně erozně ohroženou půdou:

- Širokořádkové plodiny kukuřice, brambory, řepa, bob setý, sója a slunečnice budou zakládány pouze s využitím půdoochranných technologií.

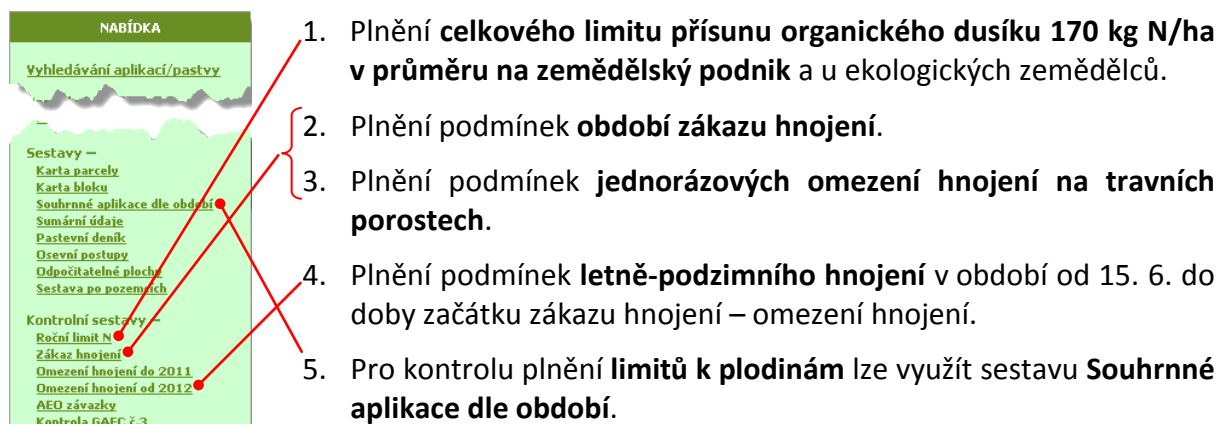
Na záložce NS je třeba rozbalit příslušnou sekci (NS 2012). Texty pro jednotlivá omezení se rozbalí kliknutím na ikonku + před názvem omezení.

Ve spodní části okna jsou zobrazena protierozní opatření vztahující se k půdnímu bloku.

Obrázek č. 7 – Detail záložky NS v LPIS

3.9 Nitrátová směrnice v EPH

Pokud zemědělec vede evidenci hnojení v aplikaci EPH, může využít kontrolní sestavy, ke kontrole plnění následujících požadavků nitrátové směrnice:

Obrázek č. 8 – Menu EPH

Současně je při zadávání aplikací v EPH možné si vždy prokliknout tlačítko „NITRÁT“, které zobrazuje podmínky nitrátové směrnice na daném půdním bloku k datu aplikace.

4. Omezení hnojení v ochranných pásmech vodních zdrojů

Ochranná pásma vodních zdrojů jsou vymezována **k ochraně konkrétního zdroje povrchové nebo podzemní vody pro pitné účely**. Tento přístup předpokládá individuální řešení ochrany vod v daném území, resp. povodí.

V žádném případě nelze směřovat ochranná pásma vodních zdrojů s nehnojenými pásy v okolí útvarů povrchových vod.

O vymezení nebo přehodnocení ochranného pásma rozhoduje místně příslušný vodoprávní úřad, a to na základě podkladů stanovených zákonem č. 254/2001 Sb., o vodách.

4.1 Vysvětlení PHO a OPVZ

V současné době jsou vymezeny dva typy ochranných pásem vodních zdrojů:

1. **OPVZ jsou ochranná pásma vodních zdrojů stanovená podle současně platného zákona o vodách.** Tato ochranná pásma se dělí se na I. a II. stupeň. OPVZ I. stupně je souvislé území kolem jímacího objektu nebo zařízení. OPVZ II. stupně nemusí navazovat na OPVZ I, ani nemusí být souvislým územím.
2. **PHO – pásma hygienické ochrany jsou ochranná pásma vymezovaná podle původního zákona o vodách č. 138/1973 Sb.**²² PHO se dělí na tři stupně PHO1, PHO2, PHO3, druhý stupeň dále na vnitřní (PHO2a) a vnější část (PHO2b). Jednalo se o plošnou ochranu, kdy příslušné povodí vodního zdroje bylo vždy celé součástí jednotlivých stupňů PHO.

Průběžně probíhá proces převymezení původních PHO na OPVZ, ale vzhledem ke zdlouhavým vodoprávním řízením platí ve většině případů původní vymezení.

²² V souladu se Směrnicí Ministerstva zdravotnictví č. 51/1979, v souladu se zákonem č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu

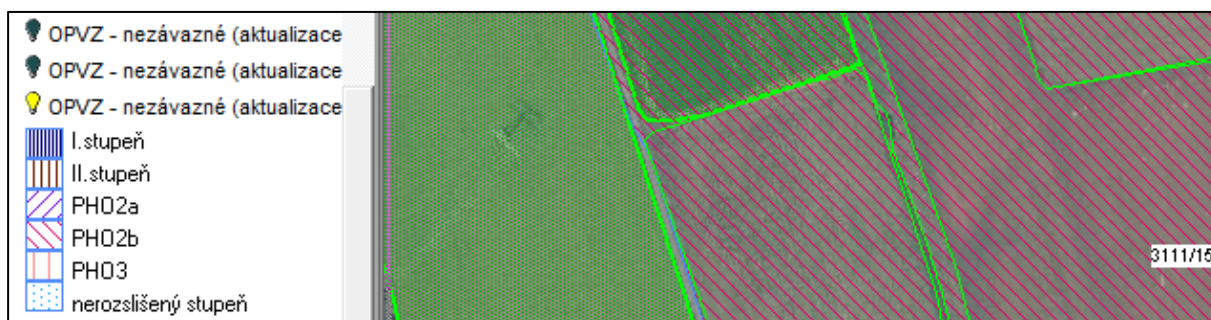
4.2 Omezení aplikace hnojiv/pastvy v rozhodnutích OPVZ

V rámci řízení o stanovení či změně ochranných pásem musí vodohospodářský orgán posoudit, které činnosti nelze v tomto pásmu provádět.²³

Velmi často se jedná o činnosti, při kterých se nakládá se statkovými hnojivy, neorganickými sloučeninami fosforu a elementárního fosforu, amoniakem a dusitany, tj. i o **hnojení a činnosti s tím související (skladování hnojiv)**.

Omezení používání hnojiv je v rámci správního řízení projednáváno s vlastníky nebo uživateli pozemků a má velmi individuální charakter, závisí na místních poměrech (klimatických, půdních, hydrologických) a na výsledcích projednání s uživateli pozemků. **V některých případech může dojít k omezení intenzity pastvy, omezení hnojení hnojivy s rychle uvolnitelným dusíkem (kejda, digestát), případně omezení uložení tuhých statkových hnojiv na zemědělské půdě.**

Informace, zda se konkrétní půdní blok nachází v OPVZ/PHO, lze vyhledat v mapě LPIS nebo samostatném souhrnném výpisu – tisku č. 16. Konkrétní omezení již v LPIS nejsou uvedeny a je nutné získat příslušné vodoprávní rozhodnutí.

Obrázek č. 8 – OPVZ a PHO v LPIS

Samotné vodoprávní rozhodnutí lze získat přímo na místně příslušném vodoprávním úřadě. V některých případech si lze prohlédnout vodoprávní rozhodnutí v informačním systému Voda České republiky na internetových stránkách <http://voda.gov.cz>. V informačním systému Voda lze získat informace jak o vymezení ochranného pásma v mapě, tak zobrazit samotné rozhodnutí o jeho vyhlášení, pokud ovšem bylo do systému vloženo.

²³ Jedná se o činnosti, které by mohly poškozovat nebo ohrožovat vydatnost, jakost nebo zdravotní nezávadnost vodního zdroje.

Pod záložkou „Evidence ISVS“ je nutné prokliknout záložku „Ochranná pásma“ a zároveň prokliknout zájmové území v mapě. Tím dojde k přesměrování do vodohospodářské mapy.

	Číslo rozhodnutí o stanovení nebo změně ochranného pásma	Název akce, popř. lokality k níž se váže vydané rozhodnutí	Stupeň ochranného pásma vodních zdrojů	Datum rozhodnutí o stanovení nebo změně ochranného pásma	Vodoprávní úřad, který vyhlásil rozhodnutí	Název okresu	Název kraje	Poznámka	Stanovení OPVZ
Vyhledat na mapě	▲ ▼	▲ ▼	▲ ▼	▲ ▼	▲ ▼	▲ ▼	▲ ▼	▲ ▼	▲ ▼
1.	VLHZ/185/84/233/2/St	Pacov, Bratřice, Sal Lh	PHO II b	29.02.1984		Pelhřimov	Vysočina		zobrazit dokument
2.	800/1211/80111/96	Želivka	III. stupeň	19.02.1997		Pelhřimov	Vysočina		není k dispozici

Pokud je rozhodnutí do systému vloženo, potom se kliknutím na ikonu a ochranné pásmo v mapě zobrazí informační okno s možností stažení naskenovaného dokumentu.

Obrázek č. 9 – Vyhledání OPVZ/PHO v systému ISVS Voda

5. Zvláště chráněná území

5.1 Národní parky a chráněné krajinné oblasti

Omezení činností na území národních parků a chráněných krajinných oblastí stanoví zákon o ochraně přírody a krajiny.²⁴

Zemědělec hospodařící na území 1. zóny národního parku (NP) nebo chráněné krajinné oblasti (CHKO), nesmí hnojit, používat kejdu, silážní šťávy a ostatní tekuté odpady.

Další omezení hospodaření může také vyplývat z rozhodnutí vydaných na základě zákona o ochraně přírody a krajiny.²⁵

Kompenzace za omezení zemědělského hospodaření v národních parcích a chráněných oblastech nebo za újmu vznikající zemědělci po vydaném rozhodnutí dle zákona řeší úhradová vyhláška č. 432/2005 Sb. Žádat o náhradu za ztížené hospodaření lze v případech, kdy došlo k omezení zemědělského hospodaření v důsledku:

- zákazu hnojení, používání kejdy, silážních šťáv a ostatních tekutých odpadů na travních porostech,

²⁴ Zákon č. 114/1992 Sb.

²⁵ § 58 zákona č. 114/1992 Sb.

- zákazu používání biocidů v ovocných sadech, vinicích a chmelnicích,²⁶
- dočasného vyloučení hospodaření na travních porostech,
- zmezení vstupu hospodářských zvířat na část pozemku,
- snížení zatížení travního porostu dobytčími jednotkami,
- posunu termínu seče na travních porostech.

Žádost o náhradu za ztížené hospodaření je třeba zaslat příslušnému orgánu ochrany přírody do 31. března roku následujícího po roce, kdy došlo k omezení.

Žádost se podává dle následujícího rozdělení ve vztahu k území, kde se nacházejí pozemky dotčené omezením:

- na území CHKO jsou příslušným orgánem ochrany přírody správy CHKO v příslušném správním obvodu,
- na území národních parků jsou příslušným orgánem ochrany přírody správy národních parků v příslušném správním obvodu,
- na ostatním území ČR pověřilo Ministerstvo životního prostředí ČR poskytováním náhrad Agenturu ochrany přírody a krajiny ČR.

Částečně náhradu újmy vyplývající ze zákazu hnojení v 1. zónách NP a CHKO poskytuje dotační opatření „*Platba v oblastech Natura 2000 na zemědělské půdě*“ v rámci Programu rozvoje venkova. Platba je poskytována na travní porosty nacházející se na území 1. zóny NP nebo CHKO a současně na území Natura 2000. Žádost o tuto platbu se podává každoročně do 15. května, v rámci jednotné žádosti na plochu.

Informace o tom, zda se půdní blok nachází na území NP nebo CHKO (případně 1. zóny NP nebo CHKO), lze zobrazit v LPIS v tisku č. 2 nebo 3, nebo lze zobrazit v mapě.

5.2 Natura 2000

Natura 2000 je **soustava chráněných území**, jejichž cílem je zabezpečit ochranu těch druhů živočichů, rostlin a typů přírodních stanovišť, které jsou z evropského pohledu nejceněnější, nejvíce ohrožené, vzácné či omezené svým výskytem jen na určitou oblast.

Oblasti Natura 2000 jsou rozděleny **na ptačí oblasti a evropsky významné lokality** a jsou vyhlášeny nařízeními vlády.

V rámci ochrany vymezených druhů jsou stanovena doporučená opatření/managementy nebo se uplatní mezi vlastníkem pozemku a orgánem ochrany přírody tzv. smluvní ochrana. V případech uzavření smlouvy je stanoveno věcné břemeno k pozemku, včetně kompenzace za omezení zemědělského hospodaření.

Informace o tom, zda se půdní blok nachází na území oblasti Natura 2000 lze zobrazit v LPIS v tisku č. 18, kde je u zařazeného půdního bloku uvedena výměra, kód a název oblasti.

Jednotlivé požadavky na hospodaření lze vyhledat na internetových stránkách Agentury ochrany přírody a krajiny www.nature.cz, kde lze jednotlivě v oknech Ptačí oblasti a Evropsky významné lokality, pod záložkou vyhledávání, nalézt (dle kódu nebo názvu) konkrétní lokalitu. Požadavky na ochranu oblastí Natura 2000 jsou promítnuty také do kontrol podmíněnosti (cross-compliance) SMR 1 a SMR 5.

²⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/8/EC o uvádění biocidních přípravků na trh